

นวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี
Innovations to drive vocational education in the bilateral system
Prachinburi Technical College.

บุญลือ ทองเกตแก้ว⁵

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนานวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ในการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการสร้างนวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี โดยการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องและการศึกษาแนวทางในการพัฒนาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพนวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี โดยนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มาয়กร่างนวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี และหาคุณภาพ ด้วยการสนทนากลุ่ม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 คน ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้นวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นครูฝึกในสถานประกอบการ 14 คน ครูผู้สอนในวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ปีการศึกษา 2561 จำนวน 87 คน ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการใช้นวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า นวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ที่สร้างขึ้นประกอบด้วย หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม องค์กรประกอบที่ 1 คณะกรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วมและขอข่างานการบริหารแบบมีส่วนร่วม องค์กรประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม และองค์กรประกอบที่ 3 มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่านวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี โดยภาพรวมด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด และครูฝึกในสถานประกอบการและครูผู้สอน มีความเห็นว่าความสามารถในการนำไปใช้ได้ของนวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี โดยภาพรวมสามารถปฏิบัติตามได้ อยู่ในระดับมากที่สุด และการประเมินผลการใช้นวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี พบว่า

1) คุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ปีการศึกษา 2561 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีความก้าวหน้าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 43 ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป มีความก้าวหน้าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 81 และด้านสมรรถนะอาชีพมีความก้าวหน้าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 43

2) ปริมาณผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปีการศึกษา 2561 เพิ่มขึ้น

⁵ ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี

วารสารวิชาการ วิทยาลัยสารพัดช่างนครหลวง
ACADEMIC JOURNAL OF NAKORNLUANG POLYTECHNIC COLLEGE

- 3) ความร่วมมือของสถานประกอบการในปีการศึกษา 2561 เพิ่มขึ้น
- 4) การมีงานทำและศึกษาต่อของผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ปีการศึกษา 2561 คิดเป็นร้อยละ 100 ของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีเส้นทางในการประกอบอาชีพ
- 5) ความพึงพอใจของผู้บริหารและครูฝึกในสถานประกอบการที่รับผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี เข้าฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ในภาพรวม ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : นวัตกรรม , การขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

Abstract

The purpose of this research was to develop innovations in driving vocational education in the bilateral system. Prachinburi Technical College The research process is divided into 4 steps as follows : Step 1. A study of basic information for creating innovations in driving vocational education in the bilateral system. Prachinburi Technical College by synthesizing relevant documents and the study of guidelines for the development of bilateral vocational education systems Prachinburi Technical College by interviewing qualified Step 2 Creation and quality inspection of bilateral vocational education drive innovation Prachinburi Technical College By using the information from step 1 to draft innovations to drive vocational education in the bilateral system. Prachinburi Technical College and find quality by group discussion by 15 qualified persons Step 3: Experimenting with innovations to drive vocational education in the bilateral system of Prachinburi Technical College by the information group as a trainer in the establishment 14 people 87 teachers in Prachinburi Technical College, academic year 2018, step 4, evaluation of the use of innovation in driving vocational education in the bilateral system Prachinburi Technical College Data were analyzed by finding percentage, mean, standard deviation. and content analysis.

The results showed that Innovations to drive vocational education in the bilateral system Prachinburi Technical College that was built consists of the principle of participatory management. Component 1 Participatory Executive Committee and Participatory Management Framework Component 2 Participatory Management Process and Component 3 Standards for the Management of Bilateral Vocational Education System The experts were of the opinion that the innovation of driving vocational education in the bilateral system Prachinburi Technical College Overall, the suitability and feasibility were at the highest level. and in-house trainers and teachers There is an opinion that the practicability of innovation in driving vocational education system in bilateral Prachinburi Technical College The overall picture can be followed. at the highest level and evaluating the use of innovations to drive vocational education in the bilateral system Prachinburi Technical College found that.

1) Quality of learners according to the Bilateral Vocational Education Standards, Academic Year 2018, Desirable Characteristics 43% average progression in core competencies and general competencies average progression accounted for 81%, and the average career competence was 43%.

2) The number of vocational learners in the bilateral system of Prachinburi Technical College Higher Vocational Certificate (High Vocational Certificate) Academic Year 2018 Increased

3) Increased cooperation among enterprises in the academic year 2018

4) Having employment and continuing education for graduates of bilateral vocational education system of Prachinburi Technical College, academic year 2018, representing 100% of graduates who have career paths

5) Satisfaction of administrators and trainers in enterprises accepting bilateral vocational learners of Prachinburi Technical College vocational training in the workplace Overall, the satisfaction level was at the highest level.

Keywords : innovation , mobility of vocational education system bilateral

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ได้มีนโยบายในการส่งเสริมการอาชีวศึกษา ทวิภาคี ซึ่งมุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการในการพัฒนา ศักยภาพผู้เรียนอาชีวศึกษา เพื่อประโยชน์ในการผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีศักยภาพตรงกับอุปสงค์ แรงแรงงานของสถานประกอบการ จึงได้จัดตั้งศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี เพื่อประสานงานด้านการจัดการ เรียนการสอนทวิภาคีร่วมกับสถานประกอบการทั้งในประเทศและต่างประเทศ และมีนโยบาย ให้สถานศึกษาเพิ่มปริมาณผู้เรียนทวิภาคี และสนับสนุนให้สถานศึกษาในสังกัด สำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา จัดการศึกษาระบบทวิภาคีร้อยเปอร์เซ็นต์ให้เป็นวิทยาลัยต้นแบบ ใน การพัฒนาผู้บริหาร ครู เพื่อผลิตนักศึกษาระดับช่างเทคนิคที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของ อุตสาหกรรมอย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการเรียนรู้ที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลางผ่านการปฏิบัติจริง ตามแนว ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญาที่เรียกว่า “Constructionism” โดยข้อมูลในครั้ง นี้ จะนำมากำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี และขยายผลให้ สถานศึกษาแห่งอื่นต่อไป การให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดอาชีวศึกษา โดยเฉพาะ อย่างยิ่ง การร่วมมือในการฝึกอาชีพจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาในด้านคุณภาพ ของแรงงานระดับช่างฝีมือที่จำเป็นต้องมุ่งเน้นทักษะ และประสบการณ์ตรง เพื่อให้มีคุณภาพได้ มาตรฐานของตลาดแรงงานโดยการอาชีวศึกษาในระบบทวิภาคี(Dual Vocational Education) หรือ

DVE ความร่วมมือทั้งสองฝ่าย ระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ จึงเป็นรูปแบบของการจัดอาชีวศึกษาที่อยู่ในความร่วมมือ (Cooperative Education And Training) กำหนดให้นักศึกษภาคทฤษฎี ที่สถานศึกษาสัปดาห์ละ 1-2 วัน และฝึกอาชีพที่สถานประกอบการสัปดาห์ละ 3-4 วัน ตลอดระยะเวลา 3 ปี ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือ 2 ปี ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วนักศึกษาจะได้ประกาศนียบัตร (ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วุฒิบัตรและใบรับรองการผ่านงานซึ่งสามารถทำงานในสถานประกอบการ หรือไปประกอบวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2557 : 4)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2548 : 2) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาของภาครัฐในทุกระดับการศึกษามีระบบและขั้นตอนในการบริหารจัดการที่ค่อนข้างมาก ไม่คล่องตัว และขาดความเป็นเอกภาพในบางกรณี เพราะมีระเบียบที่ต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด มีการรวบอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง ซึ่งนโยบายและคำสั่งต่างๆ มาจากส่วนกลางบางครั้งอาจก่อให้เกิดความไม่เข้าใจกันระหว่างหน่วยงานในภาครัฐกับเอกชน และสถานประกอบการทำให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษาของภาครัฐกับชุมชน และสถานประกอบการเกิดขึ้นไม่มากเท่าที่ควร จากผลงานวิจัยและแนวคิดของนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง ได้กล่าวถึงปัญหาการมีส่วนร่วมของสถานศึกษากับชุมชนและสถานประกอบการ สรุปได้ดังนี้ (นเรศ หิ้นนุกูล, 2544; บุญเกิด ครเจริญ, 2544; สำราญ หาญประเสริฐ, 2544; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544; ศักดา สถาพรวงษา, 2549; สมยศ นาวิการ, 2545; อีระ รุญเจริญ, 2545; อีระ รุญเจริญ, 2546; Sukontasap, 1987) ปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในระดับองค์การ มีดังนี้ 1) ส่วนกลางเป็นผู้กำหนดนโยบายงบประมาณ และบุคลากร 2) หน่วยงานในระดับปฏิบัติขาดอำนาจในการตัดสินใจ 3) ขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินการและแก้ปัญหาต่างๆ ร่วมกันระหว่างหน่วยงานระดับสูงและหน่วยงานระดับปฏิบัติ 4) ขาดความร่วมมือกันของการบริหารจัดการแลกเปลี่ยน เรียนรู้และพัฒนาาร่วมกันระหว่างหน่วยงานระดับเดียวกัน ประชาชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง 5) สถานศึกษาไม่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของสถานศึกษาร่วมกัน จึงส่งผลให้นโยบายของสถานศึกษา ยังไม่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ปกครองและปัญหาการบริหารระบบมีส่วนร่วมในระดับบุคคล ดังนี้ 1) ทศนคติของบุคคลต่อการมีส่วนร่วม เช่น ไม่เห็นความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมเชื่อว่าทำงานคนเดียวดีกว่าทำงานเป็นกลุ่ม เป็นต้น 2) ขาดความรู้ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่และบทบาทหน้าที่ เช่น แสดงบทบาทหน้าที่ของผู้สนับสนุนทางการเงินเป็นหลัก เป็นต้น 3) ขาดความรู้เข้าใจในการหลักการ ทฤษฎีสมัยใหม่ เช่น การกระจายอำนาจกระบวนการทำงานกลุ่ม เป็นต้น 4) มีความรู้ความสามารถและศักยภาพด้านต่างๆ ยังไม่เพียงพอ 5) ไม่กล้าแสดงออกทางความคิด 6) ไม่มีเวลา

เข้ามามีส่วนร่วมเพราะต้องทำมาหากิน 7) ฐานะทางสังคมทำให้เกิดความกลัวที่จะเข้าไปมีส่วนร่วม 8) ลักษณะนิสัยคอยฟังพหูอื่น คอยฟังและปฏิบัติตามความคิดเห็นของผู้ที่มีอาวุโสมากกว่า และ คั่นเคยกับการรับคำสั่ง เป็นผลมาจากระบบการปกครองดั้งเดิมของคนไทยเป็นระบบอุปถัมภ์ 9) ถิ่น ฐานที่อยู่อาศัยและที่ทำงาน 10) ขาดการสนับสนุนส่งเสริมให้เข้ามามีส่วนร่วม 11) ระบบราชการเป็น อุปสรรคต่อการเข้ามามีส่วนร่วม เช่น ข้าราชการมีแนวโน้มชอบทำงานในสำนักงานมากกว่าการติดต่อ สัมพันธ์กับชุมชน เป็นต้น

วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้มีการจัด การศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ตามมาตรฐาน การอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ปกครอง ผู้เรียนให้ความสนใจมากขึ้น จำเป็นที่จะต้องสร้างคุณภาพการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีให้เป็นไปอย่างมีรูปธรรม โดยนำหลักการ ที่จะส่งผลให้การขับเคลื่อนระบบอาชีวศึกษาทวิภาคีประสบผลสำเร็จ คือ 1) หลักการแบบมีส่วนร่วม (PAR) 2) การบริหารเชิงระบบ (PDCA) 3) ระบบคลังปัญญาอาชีวศึกษาทวิภาคี (DVE Intelligence Center) ลงสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ประกอบด้วย สถานศึกษา สถาน ประกอบการ ครูฝึก นักศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาและทำการวิจัยเรื่อง “นวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี” เพื่อใช้เป็นนวัตกรรม ทางการศึกษาในการยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดยความร่วมมือ กับสถาบันการศึกษาหรือสถานประกอบการทั้งในประเทศและต่างประเทศให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการสร้างนวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของนวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี
3. เพื่อทดลองใช้นวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี
4. เพื่อประเมินผลการใช้นวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิค ปราจีนบุรี

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง นวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการวิจัย เป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการสร้างนวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี

ขั้นที่ 1.1 ศึกษาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโดยการสังเคราะห์เอกสาร

1.1.1 แหล่งข้อมูล

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในสถานศึกษา โดยการศึกษาหลักการ แนวคิด และสาระสำคัญที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดเบื้องต้นในการวิจัย ดังนี้ 1) หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม 2) องค์ประกอบคณะกรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วม 3) ขอบข่ายงานการบริหารแบบมีส่วนร่วม 4) กระบวนการแบบมีส่วนร่วม และ 5) มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

1.1.2 ประเด็นที่ศึกษา

การบริหารแบบมีส่วนร่วมการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในสถานศึกษา

ขั้นที่ 1.2 การศึกษาแนวทางในการพัฒนาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

1.2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ที่มีความรู้ ความสามารถ ในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในภาคผนวก ก)

1.2.2 ตัวแปรที่ศึกษา

สภาพและแนวทางในการบริหารแบบมีส่วนร่วมการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพนวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี

ในการสร้างนวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ดำเนินการ ดังนี้

ขั้นที่ 2.1 การยกร่างนวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี

ผู้วิจัยนำผลการศึกษาที่ได้มาจากขั้นตอนที่ 1 มายกร่างนวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี

ขั้นที่ 2.2 การหาคุณภาพนวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี

2.2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ที่เข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group) รวมจำนวน 15 คน ได้มา โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยมีเหตุผลในการเลือก คือ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมากกว่า 10 ปี และเป็นผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และผู้บริหารสถานประกอบการ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 5 คน และผู้บริหารสถานประกอบการ จำนวน 5 คน

2.2.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ความเหมาะสมและเป็นไปได้ของนวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้นวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี

3.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ครูฝึกในสถานประกอบการ 14 คน ครูผู้สอนในวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ปีการศึกษา 2561 87 คน

3.2 ตัวแปรที่ศึกษา

การปฏิบัติตามนวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ไปใช้

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการใช้นวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี

4.1 คุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐานอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี

4.1.1 แหล่งข้อมูล

คุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐานอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี งานวัดผลประเมินผล

4.1.2 ตัวแปรที่ศึกษา

- 1) คุณลักษณะที่พึงประสงค์
- 2) ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป
- 3) ด้านสมรรถนะอาชีพ

4.2 การเพิ่มปริมาณผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี

4.2.1 แหล่งข้อมูล

ปริมาณผู้เรียนจากรายงานของงานทะเบียน

4.2.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ปริมาณผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี

4.3 ความร่วมมือของสถานประกอบการหลังจากการใช้นวัตกรรมยกระดับเคลื่อนอาชีพศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี

4.3.1 แหล่งข้อมูล

รายงานความร่วมมือของสถานประกอบการงานทวิภาคี

4.3.2 ตัวแปรที่ศึกษา

จำนวนความร่วมมือของสถานประกอบการ

4.4 การมีงานทำและศึกษาต่อของผู้สำเร็จการศึกษาอาชีพศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี

4.4.1 แหล่งข้อมูล

รายงานการมีงานทำและการศึกษาต่อของผู้สำเร็จการศึกษา

4.4.2 ตัวแปรที่ศึกษา

การมีงานทำและศึกษาต่อของผู้สำเร็จการศึกษาอาชีพศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี

4.5 ความพึงพอใจของผู้บริหารและครูฝึกในสถานประกอบการที่รับผู้เรียนอาชีพศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี เข้าฝึกอาชีพในสถานประกอบการ

4.5.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้บริหาร ครูฝึกในสถานประกอบการ จำนวน 28 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง

4.5.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ความพึงพอใจของผู้บริหารและครูฝึกในสถานประกอบการที่รับผู้เรียนอาชีพศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี เข้าฝึกอาชีพในสถานประกอบการ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตาราง Krejcie and Morgan (1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % และทำการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ดังนี้

- คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา จำนวน 12 คน
- ครูผู้สอน จำนวน 113 คน
- ผู้บริหารสถานประกอบการ จำนวน 28 คน
- ครูฝึกในสถานประกอบการจำนวน 28 คน ปีการศึกษา 2560 โดยเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี

- ผู้ปกครอง จำนวน 73 คน นักศึกษา จำนวน 73 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการสร้างนวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี

1.1 ศึกษาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโดยการสังเคราะห์เอกสาร

พบว่า นวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ประกอบด้วย หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1) ความไว้วางใจ 2) การติดต่อสื่อสาร 3) การทำงานเป็นทีม และ 4) การตัดสินใจร่วมกัน

องค์ประกอบที่ 1 คณะกรรมการและขอข่างานการบริหารองค์คณะบุคคลในการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารวิทยาลัย ได้แก่ 1) ผู้อำนวยการวิทยาลัยเป็นประธานกรรมการ 2) รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเป็นกรรมการ 3) ผู้แทนจากฝ่ายต่างๆ เป็นกรรมการ 4) ผู้แทนชุมชน เป็นกรรมการ 5) ผู้แทนศิษย์เก่าเป็นกรรมการ 6) ครูผู้ทรงคุณวุฒิและบุคลากรทางการศึกษาเป็นกรรมการ และหน้าที่ขององค์คณะบุคคลซึ่งเป็นคณะกรรมการบริหารวิทยาลัย ได้แก่ 1) ผู้อำนวยการวิทยาลัย เป็นผู้บริหารสูงสุดของสถานศึกษามีหน้าที่และความรับผิดชอบบังคับบัญชาบุคลากรในสถานศึกษา บริหารกิจการของสถานศึกษาการวางแผน การปฏิบัติงาน การควบคุม กำกับ ดูแลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ งบประมาณการบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป งานอื่นที่เกี่ยวข้องและที่ได้รับมอบหมาย 2) รองผู้อำนวยการวิทยาลัยมีหน้าที่และความรับผิดชอบรองจากผู้อำนวยการวิทยาลัย โดยปฏิบัติงานที่รับมอบหมายจากผู้อำนวยการวิทยาลัยในการช่วยบริหารกิจการของสถานศึกษา การวางแผนการปฏิบัติงาน การควบคุม กำกับ ดูแล เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ งบประมาณการบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป และงานอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยมีลักษณะงานที่ปฏิบัติ รองจากผู้อำนวยการวิทยาลัย 3) ผู้แทนจากฝ่ายต่างๆ เป็นกรรมการ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินโครงการและงานที่เกี่ยวข้อง การจัดเตรียมความพร้อม การให้บริการ การอำนวยความสะดวก ปฏิบัติงานทางวิชาการของสถานศึกษา และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย 4) ผู้แทนชุมชน มีหน้าที่ เสนอแนะและมีส่วนร่วมในการบริหารด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา ส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน รวมทั้งสื่อสารจาริตประเพณีศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ 5) ผู้แทนศิษย์เก่ามีหน้าที่ เสนอแนะและมีส่วนร่วมในการในการบริหารด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการ

บริหารงานบุคคลและด้านการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานรัฐและเอกชน 6) ครูผู้ทรงคุณวุฒิและบุคลากรทางการศึกษา เป็นกรรมการครูมีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียน ปฏิบัติงานทางวิชาการของสถานศึกษาพัฒนาตนเองและวิชาชีพ ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง บุคคลในชุมชน และสถานประกอบการเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน การบริการสังคมด้านวิชาการและด้านวิชาชีพ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย และช่วยงานบริหารแบบมีส่วนร่วม ภาระงานหรือภารกิจการบริหารและการจัดการสถานศึกษา มีการกระจายอำนาจบริหารและจัดการศึกษาให้กับสถานศึกษาใน 4 งาน คือ 1) งานบริหารทรัพยากร 2) งานแผนงานและความร่วมมือ 3) งานพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษา 4) งานวิชาการ

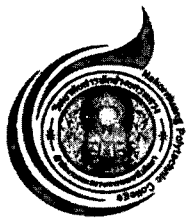
องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน ขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์การ ขั้นตอนที่ 3 การสั่งการ ขั้นตอนที่ 4 การนำแผนไปปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล และขั้นตอนที่ 6 การปรับปรุงและพัฒนา

องค์ประกอบที่ 3 มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประกอบด้วย 1) คุณภาพผู้เรียน 2) การเพิ่มปริมาณผู้เรียน 3) ความร่วมมือของสถานประกอบการ 4) การมีงานทำและศึกษาต่อ และ 5) ความพึงพอใจของผู้บริหารและครูฝึกในสถานประกอบการ

1.2 การศึกษาแนวทางในการพัฒนาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ที่มีความรู้ ความสามารถ ในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) พบว่า นวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ประกอบด้วย หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 1) ความไว้วางใจ 2) การติดต่อสื่อสาร 3) การทำงานเป็นทีม 4) การตัดสินใจร่วมกัน

องค์ประกอบที่ 1 คณะกรรมการบริหารและช่วยงานการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยคณะกรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย องค์คณะบุคคลประกอบไปด้วยคณะกรรมการ ได้แก่ 1) ผู้อำนวยการวิทยาลัยเป็นประธานกรรมการ 2) รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเป็นกรรมการ 3) ผู้แทนหัวหน้าแผนกวิชาเป็นกรรมการ 4) ผู้แทนจากฝ่ายต่างๆ เป็นกรรมการ 5) ผู้แทนครูเป็นกรรมการ 6) ครูผู้ทรงคุณวุฒิและบุคลากรทางการศึกษาเป็นกรรมการ 7) ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเป็นกรรมการ โดยหน้าที่ของคณะกรรมการ มีดังนี้ ดังนี้ 1) กำหนดเป้าหมาย นโยบายและยุทธศาสตร์ในการบริหารสถานศึกษา 2) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี 3) กำหนดแผนการรับนักเรียนนักศึกษา การยุบ การขยาย และการเพิ่มประเภทวิชา สาขาวิชาที่เปิด

สอนในสถานศึกษา 4) ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ ของสถานศึกษา 5) เรื่องอื่นๆ ที่ผู้อำนวยการวิทยาลัยเสนอต่อคณะกรรมการ 6) ดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายระบุให้เป็นอำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการ และ 7) กำกับ ติดตามผลการปฏิบัติ และขอข่วยงานการบริหารแบบมีส่วนร่วม ในการศึกษาเกี่ยวกับภาระงานหรือภาระกิจการบริหารและการจัดการสถานศึกษา มีการกระจายอำนาจบริหารและจัดการศึกษาให้กับสถานศึกษาใน 6 งาน ประกอบด้วย 1) การบริหารทรัพยากร 2) การบริหารงานแผนงานและความร่วมมือ 3) การบริหารงานวิชาการ 4) การบริหารงานพัฒนานักเรียนนักศึกษา 5) งานความร่วมมือกับสถานประกอบการ และ 6) งานพัฒนาและบริการชุมชน

องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอน ที่ 1 การวางแผน ขั้นตอนที่ 2 การจัดองค์กร ขั้นตอนที่ 3 การสั่งการ ขั้นตอนที่ 4 การนำแผนไปปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล และขั้นตอนที่ 6 การปรับปรุงและพัฒนา

องค์ประกอบที่ 3 มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประกอบด้วย 1) คุณภาพผู้เรียน 2) การเพิ่มปริมาณผู้เรียน 3) ความร่วมมือของสถานประกอบการ 4) การมีงานทำและศึกษาต่อ และ 5) ความพึงพอใจของผู้บริหารและครูฝึกในสถานประกอบการ

2. ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพนวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี

ในการสร้างนวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ดำเนินการ ดังนี้

2.1 ผลการยกร่างนวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ประกอบด้วย หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม องค์ประกอบที่ 1 คณะกรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วมและขอข่วยงานการบริหารแบบมีส่วนร่วม องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม และองค์ประกอบที่ 3 มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

2.2 ผลการหาคุณภาพนวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ผู้วิจัยได้นำร่างนวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี นำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ด้วยการสนทนากลุ่ม พบว่า ความเหมาะสมของนวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี โดยภาพรวมด้านความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้ของนวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ภาพรวมความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการทดลองใช้นวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีพศึกษาระบบทวิภาคีวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี

โดยครูฝึกในสถานประกอบการ 14 คน ครูผู้สอนในวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ปีการศึกษา 2561 จำนวน 87 คน ประเมินความสามารถในการนำไปใช้ได้ของนวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีพศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี พบว่า ความสามารถในการนำไปใช้ได้ของนวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีพศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี โดยภาพรวมสามารถปฏิบัติตามได้ อยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผลการประเมินผลการใช้นวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีพศึกษาระบบทวิภาคีวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี

4.1 รายงานคุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ปีการศึกษา 2561 พบว่าคุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ปีการศึกษา 2561 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงขึ้นหลังใช้นวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีพศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี มีความก้าวหน้าเฉลี่ย 0.43 คิดเป็นร้อยละ 43 ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป มีความก้าวหน้าเฉลี่ยสูงสุด 0.81 คิดเป็นร้อยละ และด้านสมรรถนะอาชีพมีความก้าวหน้าเฉลี่ย 0.43 คิดเป็นร้อยละ 43

4.2 การเพิ่มปริมาณผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี พบว่า ปริมาณผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ปีการศึกษา 2561 เพิ่มขึ้น จำนวน 109 คน โดยมีสาขาที่เปิดใหม่ คือ เทคนิคซ่อมตัวถังและสีรถยนต์ เพิ่มขึ้นจำนวน 8 คน ผลิตภัณฑ์ส่วนยานยนต์ เพิ่มขึ้นจำนวน 14 คน ไฟฟ้าควบคุม เพิ่มขึ้นจำนวน 14 คน แมคคาทรอนิกส์และหุ่นยนต์ เพิ่มขึ้นจำนวน 23 คน สาขาวิชาเดิมที่เพิ่มขึ้น ดังนี้ เทคนิคยานยนต์ เพิ่มขึ้นจำนวน 18 คน แม่พิมพ์โลหะ เพิ่มขึ้นจำนวน 9 คน เทคนิคการเชื่อมโลหะ เพิ่มขึ้นจำนวน 5 คน อิเล็กทรอนิกส์อุตสาหกรรม เพิ่มขึ้นจำนวน 18 คน

4.3 ความร่วมมือของสถานประกอบการหลังจากการใช้นวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ปีการศึกษา 2561 พบว่า ความร่วมมือของสถานประกอบการหลังจากการใช้นวัตกรรมการขับเคลื่อนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ในปีการศึกษา 2561 เพิ่มขึ้นจากเดิมในปี 2560 มีจำนวน 33 แห่ง ในปีการศึกษา 2561 สถานประกอบการที่ลงนามความร่วมมือจำนวน 42 แห่ง

4.4 การมีงานทำและศึกษาต่อของผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี พบว่า การมีงานทำและศึกษาต่อของผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี ปีการศึกษา 2561 ในแต่ละสาขาวิชา ประกอบอาชีพอิสระ

2 คน ทำงานในสถานประกอบการ จำนวน 69 คน และศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีเส้นทางในการประกอบอาชีพ

4.5 ความพึงพอใจของผู้บริหารและครูฝึกในสถานประกอบการที่รับผู้เรียนอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี เข้าฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ในภาพรวม ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.61$, S.D.=0.96)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ควรนำผลการวิจัยนี้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบาย เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสังกัดให้เพิ่มมากขึ้น

1.2 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ควรส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาในสังกัด นำผลที่ได้จากการวิจัยนี้ไปใช้ เพื่อลดปัญหาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการเพื่อการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

เอกสารอ้างอิง

- ธีระ รุญเจริญ. (2545). *สภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ : วิ.ที.ซี.คอมมิวนิเคชั่น.
- ธีระ รุญเจริญ. (2546). *การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ : แอล เฟลส.
- นเรศ หิ่่นนุกูล. (2544). *การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, นราธิวาส.
- บุญเกิด ครุเจริญ. (2544). *การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ศักดิ์ดา สถาพรวงษา. (2549). *การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมยศ นาวรรการ. (2545). *การบริหารแบบมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ.

- สำราญ หาญประเสริฐ. (2544). *การมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนประถมศึกษา*. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการทำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). *ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2548). *มาตรฐานการอาชีวศึกษา*. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2555). *นโยบาย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาสู่สากล พ.ศ. 2555 – 2569*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2557). *แนวทางปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ : บริษัท จามจรีโปรดักส์ จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554)*. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2547). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545*. กรุงเทพมหานคร ; พรึกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- Steer, Richard M., Ungson, Gerado R. and Mowday, Richard T. (1985). *Managing effective organization: an introduction*. Boston: Kent.
- Snell, Scott A. (2002). *Management: building competitive advantage*. Boston : Mcgraw-hill.
- Swanberg, R. C. and Swanberg, L. G. (1996). *Nursing staff development*. Boston: Jones And Barlett.
- Whitney, J.O. (1996). *The economics of trust: Liberting Profits and restoring cooperate Validity*. New York: McGraw – Hill.